

Tulpenstraat-Schoolstraat, Beersel

Programma van Maatregelen

Auteur:

R.R. Datema (veldwerkleider)

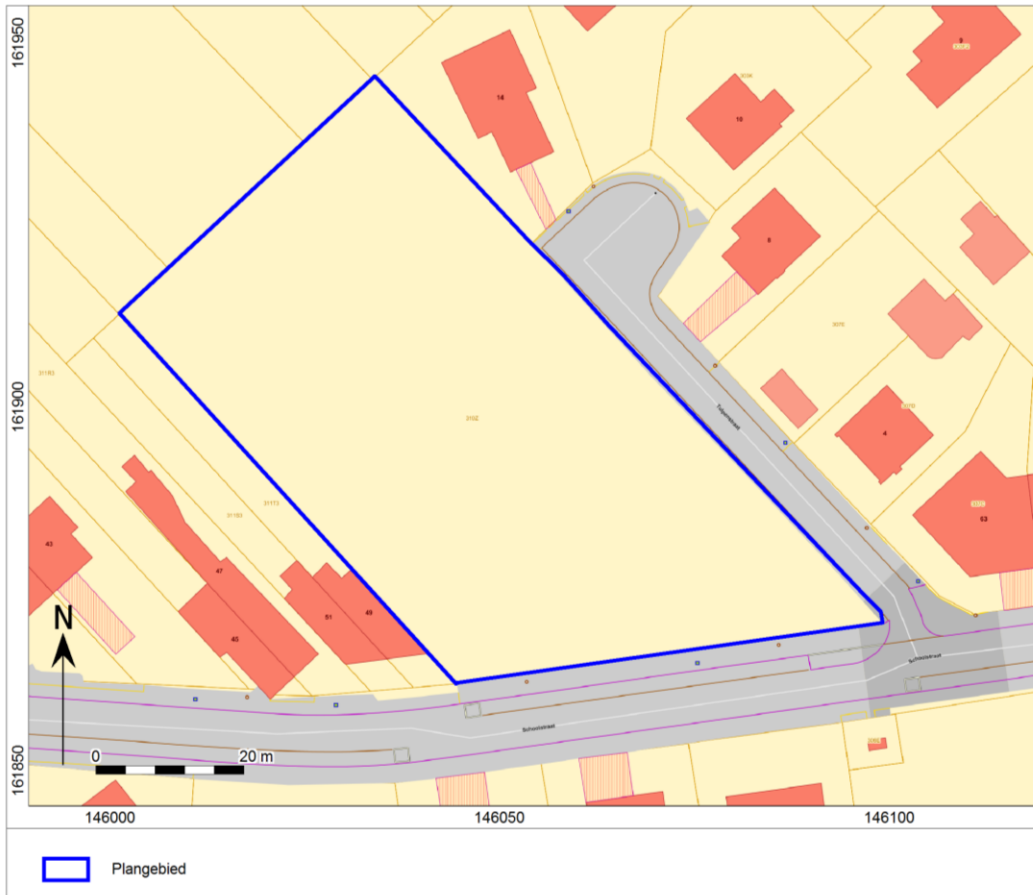
Autorisatie:

X.J.F. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094)

1 Inleiding

Het Vlaams Erfgoed Centrum heeft in januari 2017] een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Tulpenstraat-Schoolstraat in Beersel (afb. 1). De archeologienota bestaat uit een bureaustudie en een landschappelijk booronderzoek.

Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen verkaveling. In een volgende fase zullen woningen op de kavels worden gebouwd. Het plangebied heeft een oppervlakte van 4.028 m².

Afb. 1. Begrenzing van het plangebied.

2 Gemotiveerd advies

- Volledigheid van het onderzoek

Voor het plangebied zijn een bureaustudie en een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Uit de geraadpleegde aardwetenschappelijke bronnen blijkt dat rond het plangebied het Tertiair wordt afgedekt door eolische afzettingen uit het Laat-Pleistoceen en mogelijk het Vroeg-Holoceen. Deze afzettingen bestaan uit silt of löss. Vanwege de ligging op een helling die in noordwestelijke richting afloopt naar het stroomdal van de Zenne, is mogelijk ook sprake van hellingafzettingen. Op grond van boringen in de omgeving van het plangebied bedraagt de dikte van het Quartaire pakket ongeveer 3 m. Bovenop het Pleistoceen zijn geen Holocene of Tardiglaciale afzettingen aanwezig. Daarmee worden de Tertiaire afzettingen zelf als archeologisch niet relevant beschouwd. Bodemkundig gezien bestaat de ondergrond van het plangebied uit een droge leembodem met bovenop een dun humeus dek. Dit soort bodems zijn geschikt voor akkerbouw.

- Aanwezigheid van een archeologische site

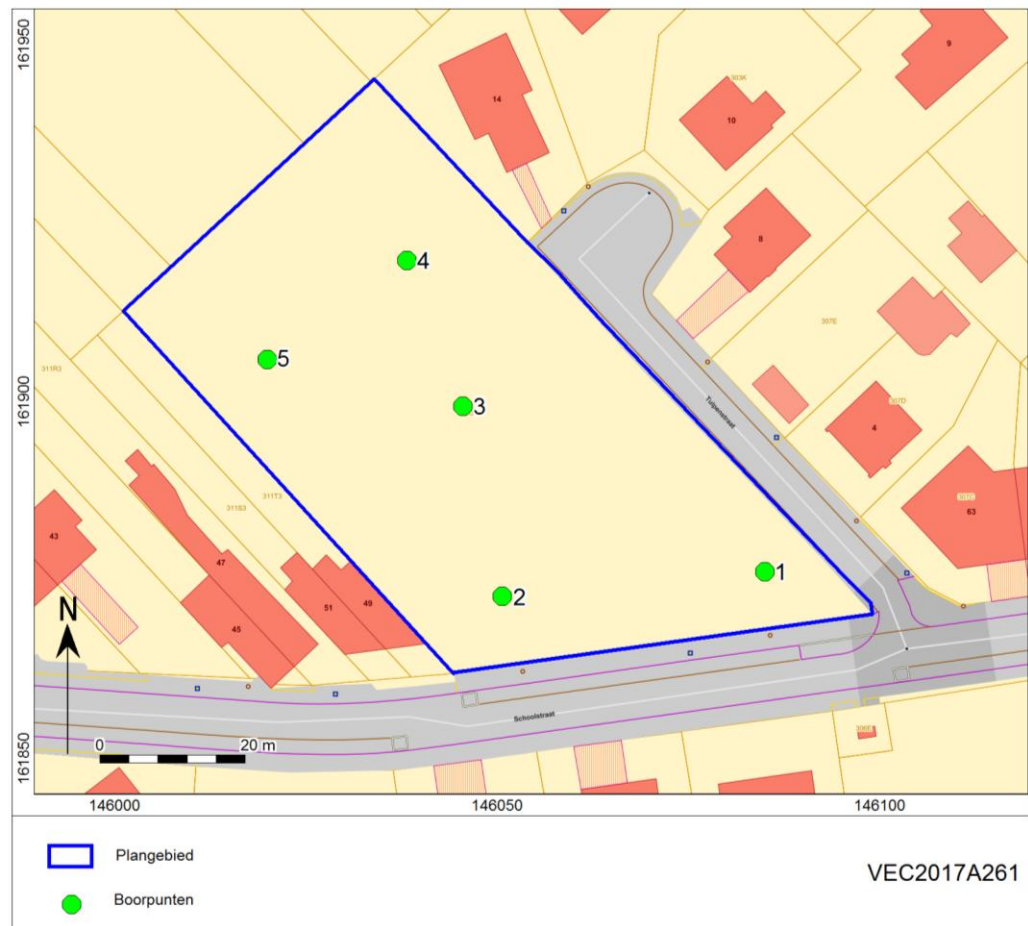
Op historisch kaartmateriaal vanaf het midden van de 18de eeuw ligt het plangebied langs één van de uitvalswegen van Beersel in oostelijke richting. De gronden erlangs kennen een agrarisch gebruik. Alleen verder noordelijk van het plangebied, in de zone tussen de Kerkveldweg en de Steenweg naar Ukkel, komen enkele hoeven omgeven door boomgaarden en/of tuinen voor.

Archeologische meldingen uit het plangebied en naaste omgeving zijn niet bekend. Middeleeuwse bebouwing in Beersel ligt enkele honderden meters westwaarts.

De situering van het plangebied op een aflopend terrein naar de rivier Zenne doet verwachten dat het gebied aantrekkelijk moet zijn geweest voor jager-verzamelaars in het Laat-Paleolithicum en Mesolithicum. Ook bewoning in het Neolithicum, de Metaaltijden en de Romeinse tijd is niet uit te sluiten.

- Waardering van de archeologische site

Om meer inzicht te krijgen in de dikte van het afdekkend pakket, de diepte van de agrarische bodembewerking en om de archeologische verwachting te toetsen, is een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd (afb. 2).

Afb. 2. Boorpuntenkaart.

Het plangebied ligt aan de rand van een plateau in de Zandleemstreek. Het booronderzoek heeft uitgewezen dat eventueel oorspronkelijk aanwezige natuurlijke horizonten boven de C-horizont zijn verdwenen, mogelijk door grondbewerking. Alleen in de zuidoosthoek van de akker is een eolische afzetting (löss) uit het Laat-Weichseliaan aangetroffen.

Wat rest is een C-horizont bedekt door een dunne bouwvoor. Illustratief hiervoor is het feit dat zich aan het maaiveld brokken zand uit de C-horizont bevinden. Dit bewijst dat de C-horizont dermate ondiep is gelegen dat materiaal hieruit door ploegen naar boven wordt verplaatst.

Op slechts 20-40 cm –mv bevindt zich lemig matig fijn zand dat lithostratigrafisch geïnterpreteerd kan worden als de Formatie van Brussel (Tertiair pakket).

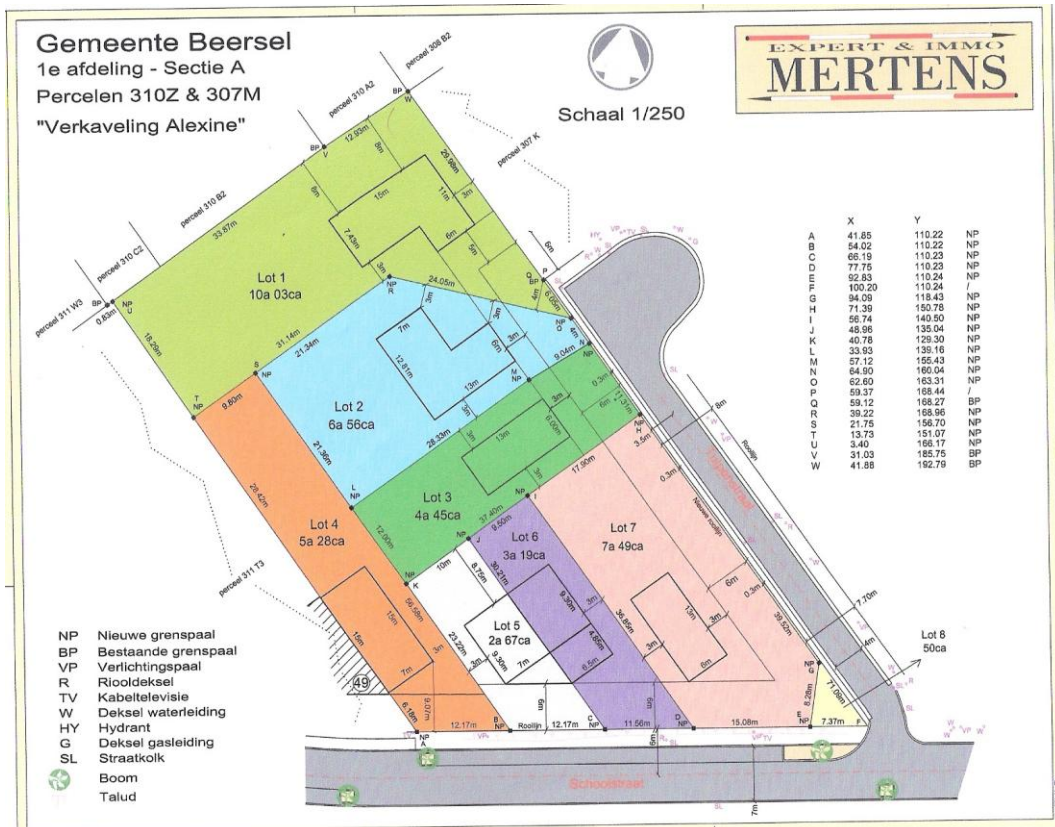
Dit booronderzoek heeft dus geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een potentieel archeologisch niveau opgeleverd.

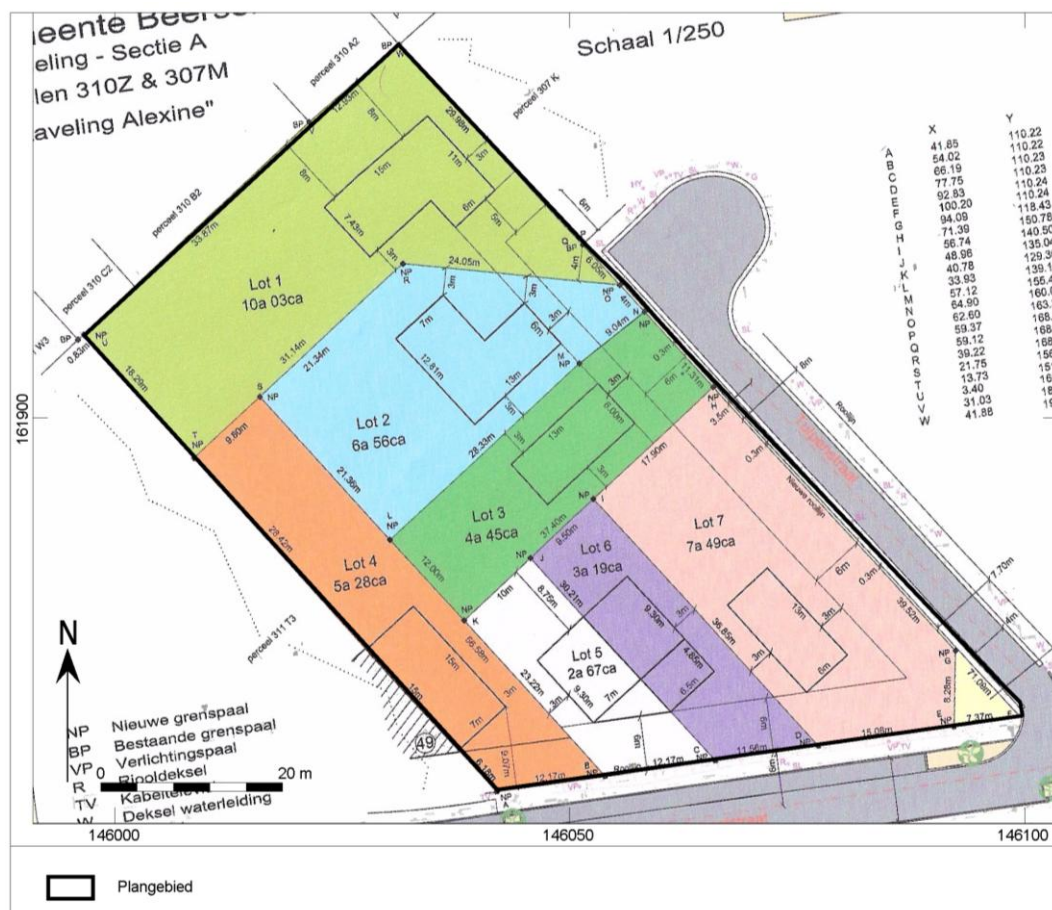
- Impactbepaling

Het plangebied bestaat uit een groot perceel akkerland, ingesloten tussen straten en bebouwing. Langs de zuidrand loopt de Schoolstraat.

In het kader van het onderzoek zijn gegevens met betrekking tot de aanwezigheid van ondergrondse kabels en leidingen opgevraagd bij het KLIP. Uit de hierop ontvangen gegevens blijkt dat binnen het plangebied geen leidingen voorkomen.

Voor het onderzoeksgebied is een verkaveling gepland (afb. 3). Na verkoop van de kavels zullen de kopers hierop huizen gaan bouwen, mogelijk met kelders. De huizen worden bereikbaar vanaf de Tulpstraat aan de oostzijde van het terrein. De infrastructuur zal maximaal een voetpad worden. Hiervoor vindt overleg plaats met de gemeente. Pas bij de bouw worden de ondergrondse kabels en leidingen aangelegd.

Afb. 3. Verkevelingsplan en projectie plan op de bestaande toestand van het terrein.

De verkeveling zelf zal de bodem niet verstoren. Wat de maximale verstoring op termijn zal zijn, hangt af van de funderingswijze van de te bouwen huizen en of deze voorzien zullen worden van kelders.

- Bepaling van de maatregelen

Het plangebied ligt aan de rand van een plateau in de Zandleemstreek. De situering van het plangebied op een aflopend terrein naar de rivier Zenne doet verwachten dat het gebied aantrekkelijk moet zijn geweest voor jager-verzamelaars in het Laat-Paleolithicum en Mesolithicum. Ook bewoning in het Neolithicum, de Metaaltijden en de Romeinse tijd is niet uit te sluiten.

Het booronderzoek heeft echter uitgewezen dat eventueel oorspronkelijk aanwezige natuurlijke horizonten boven de C-horizont zijn verdwenen, mogelijk door groundbewatering. Alleen in de zuidoosthoek van de akker is een eolische afzetting (löss) uit het Laat-Weichseliaan aangetroffen. Dit booronderzoek heeft dus geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een potentieel archeologisch niveau opgeleverd.

Geconcludeerd kan worden dat het plangebied hiermee voldoende is onderzocht om een uitspraak te doen betreffende de archeologische waarde ervan. Deze blijkt door de omwerking van de bodem tot in de C-horizont namelijk zeer gering te zijn. Nader onderzoek is derhalve niet nodig en behoud *in situ* is niet van toepassing.

Vlaams Erfgoed Centrum adviseert dan ook het terrein vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling.